

Tako orig. 159. — prest. 101:

»whereat, with blade, with bloody blameful blade

he braveley broach'd his boiling bloody breat;«

»pa bridki meč nameri v svoje grudi,
pa si presuni prsi presrčno.«

Orig. 165. — prest. 108:

»that liv'd, that lov'd, that lik'd, that look'd,
with cheer.« »Kar jih sijalo kdaj je v svetli svet.«

Najtežje pa je mesto orig. 165. — prest. 108, ki sta se mu Schlegel in Tieck naravnost izognila, s tem da sta ga izpustila. Ž. si je spretno pomagal preko te težkoče. V orig. imamo bes. igro die — umiram koncem govora Piramovega, na kar Demetriji reče: »No die, but an ace, for him: for he is but one.« (Ne kocka [die], ampak samo eno oko [točka na kocki ali karti — ace, naš as]; ker je samo eden.) Lisander nato: »Less than an ace, man; for he is dead; he is nothing. (Manj kot eno oko [točka na kocki ali karti], človek božji, kajti on je mrtev, on ni nič.)

Pri Demetriju pa gre besedna igra še dalje, ker ass, ki se izgovarja podobno kakor ace, pomeni osla.

Ž. je porabil zvezo die (umiram — kocka) in ace (oko — točka na kocki) in tako prav spretno premagal najtežavnejše mesto. Žal nam je samo za ironični pasus originala v pomeni osel. Predlagal pa bi, da se v Lisandrovih besedah črta »torej«, ki se mi zdi, da moti in ni prav utemeljen.

Orig. 165. — prest. 109. »Tezej: Najde ga pri zvezdah« (»by star-light«); — svetoval bi prestavo »pri svitu zvezd,« ker je sedanja prestava dvoumna in posebno, ker ni formalnih ozirov, ki bi jo zahtevali. — Moje opazke se bodo zdele mogoče komu malenkostne, vendar ravno, ker cenim ogromni trud in neoporečno spretnost g. prevajalca, sem se tudi jaz potrudil malo bolj kot bi se bil pri vsakdanjem prevodu, ker pri takem resnem delu je včasih tudi malenkostna opazka važna, da se izboljša, kar mogoče še ni zadostno izpolnjeno.

Erst.

Spiridion Gopčević: **Serbokroatisches Gesprächsbuch**, verbunden mit kurzer Sprachlehre und Wörterverzeichnis. Verl. Julius Groos, Heidelberg, 1920. 350 strani. Knjiga obsega tri dele, v prvem podaja najpotrebnejše iz srbo-hrv. slovnice; v drugem imamo res praktično zasnovano zbirko, razgovorov, v tretjem kratek besednjak, ki je grupiran po predmetnih in pojmovnih skupinah. V splošnem sodim, da bo knjiga popolnoma ustrezala svojemu namenu: posredovati praktično znanje srbo-hrvaščine Nemcem, v kolikor jim je potrebna za vsakdanjo porabo na popotovanju ali v vsakdanjem občevaranju z Jugoslovani. Edino s tega stališča je tudi opravičljivo, da se pisatelj ni skoro prav nič oziral na cirilico. Ne zdi se mi pa opravičljivo, da je uvel dve pravopisni novosti, ki jih srbohrvatska latinica dosedaj ne pozna, namreč: **ě**, ki naj bi ga čital vsak Jugoslovan v svojem prirojenem dialektu kot **e**, **i**je ali **i** in **g** za **d** (**dj** ali **gj**). Neumestno se mi zdi v takih čisto praktičnim namenom posvečenih knjigah uvajati take novotarije, ko bi vendar morale podati to, kar je in ne kar bi bilo po pisateljevem mnenju boljše ali pametnejše. — Dalje se nam je zdelo, da je vprašanje naglasa za tujca premalo obširno obdelano, posebno pa smatramo za potrebno, da je v

takih in podobnih praktičnim namenom posvečenih knjigah naglas dosledno izveden v besednjaku in razgovorih pri vseh besedah ali v našem slučaju pri več kot dvožložnih, ker drugače je učenec v vedni zadregi, kako ima naglasiti. — Neprijetno dirne Slovenca ono mesto v razgovorih (str. 189), kjer se nas dotakne; pozabiti bi vendar ne smel, da take pavšalne izjave vzbude v učencu-Nemcu čisto nepravde predstave o Sloveniji. Tako čitamo tu: »U Istriji, Kranji i Koruškoj žive — isto kao u južnoj Stajarskoj — poglavitno Sloveni, poměšani s Němcima i Talijancima. — Slovenski je jezik narečje srpsko-hrvatskoga jezika...« Žalostno je, če je to zakrivilo neznanje, še bolj pa, če navadna površnost, ki se pisatelju ni zdelo vredno izogniti se ji radi — nas. — Malo čuden vtis napravi tudi na čitatelja, ko vidi, kako sili pri vsaki najmanjši priliki v ospredje osebnost pisateljeva, ki piše o sebi na str. V. in VI.: »...ich (betrachtete) mich gewissermassen als Bindeglied zwischen Deutschtum und Slaventum. Durch meine Mutter habe ich nämlich auch deutsches Blut in den Adern, wenn auch alle meine Vorfahren bis zum Jahre 636 hinab Serben waren und ebenso fast alle ihre Gattinen. (Denn die paar byzantinischen Prinzessinnen meiner königlichen Ahnen des Mittelalters und die zwei venezianischen Gräfinnen meiner Ahnen des 17. Jhrh. fallen nicht ins Gewicht.)«; vsa v cirilici podana berila na str. 85—94 so ponatisi člankov o pisatelju, kakor bi bili ti večidel iz provincialnih časopisov vzeti ponatisi cvet srbske literature in stilistike. Dalje se vrti ves razgovor pri knjigotržcu (str. 199—204) skoro izključno okolu Gopčevićevih knjig. — Kljub temu pa se nam zdi, da bo knjiga v splošnem odgovarjala svojemu praktičnemu namenu.

Erst.

Dr. Васил Поповић, Историја Југословена, I. свеска. Сарајево, 1920.

Ta s stališča današnjega državnega edinstva pisana jugoslovanska zgodovina prinaša v svojem izišlem prvem snopiču pregled in opis najvažnejših političnih in kulturnih dogodkov, ki so bili odločilnega vpliva in pomena za razvoj treh jugoslovanskih plemen tekom takozvanega srednjega veka. Delo je — bodisi zavestno ali nezavestno — omejeno le na oni del južnih Slovanov, ki je danes združen v kraljestvu SHS in se torej po krivici zove »Istorija Jugoslovana«. O tem namreč, da bi Bolgari ne tvorili integralnega dela jugoslovenstva, ne dvomi pač nihče, in zgodovinska dejstva sama bi nas poučila, da je tudi v prošlosti naš teritorij ne le enkrat živel z bolgarskim skupno življenje. Srbija, Macedonija, Duklija in Slavonija so zvale nekoč bolgarske vladarje za svoje in v literarni zgodovini se nekateri pisci pripisujejo temu in onemu plemenu. Zgodovina bi morala v najširših plasteh narodovih utrditi zavest, da bo jugoslovansko vprašanje šele takrat končnoveljavno rešeno, ko bodo segale meje Jugoslavije od Soče pa do Čataldže, ko bodo oblivala njeno obal tri morja: modro jadransko, belo egejsko in črno morje. Tako pa imamo v predležem delu zgodovino le treh, že danes državno ujedinjenih jugoslovanskih plemen.

Pisatelj nam ni nameraval s samostojnim raziskovanjem ali na podlagi doslej še nepoznanih virov podati novih dejstev, marveč je hotel le iz že doslej